

คำถามพร้อมธงคำตอบวิชากฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา
การสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิต
สมัยที่ ๗๐ ปีการศึกษา ๒๕๖๐

ข้อ ๑. คำถาม นายขาวเป็นลูกหนี้ของนายเหลืองตามคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีแพ่งที่พิพากษาให้นายขาวชำระเงินแก่นายเหลือง ภายหลังจากทราบว่าศาลมีคำพิพากษา นายขาวเกรงว่าที่ดินที่เป็นทรัพย์สินอย่างเดียวกับที่ดินมืออยู่จะต้องถูกบังคับคดีนำออกขายทอดตลาด จึงได้นำไปโอนขายให้แก่บุคคลภายนอก การกระทำของนายขาวนี้มีนายดำสนับสนุนให้นายขาวกระทำความผิด จากนั้นอีกไม่นานนายเหลืองได้โอนสิทธิเรียกร้องตามคำพิพากษาที่ดินมืออยู่ต่อนายขาวให้แก่นายฟ้าไป ต่อมานายฟ้ามาแจ้งนายเหลืองว่า นายขาวนำที่ดินไปโอนขายให้แก่บุคคลอื่นเสียแล้ว นายเหลืองจึงนำคดีมาฟ้องนายขาวและนายดำเป็นคดีอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ นายขาวและนายดำให้การต่อสู้คดีว่า นายเหลืองไม่มีอำนาจฟ้อง ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลนายขาวถึงแก่ความตาย ทนายความของนายขาวและนายดำยื่นคำร้องต่อศาลว่า จำเลยถึงแก่ความตายแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในคดีนี้ย่อมระงับไป ขอให้จำหน่ายคดีนี้ออกเสียจากสารบบความ

ให้วินิจฉัยว่า ข้อต่อสู้ของนายขาวและนายดำฟังขึ้นหรือไม่ และศาลจะมีคำสั่งตามคำร้องของทนายความของนายขาวและนายดำอย่างไร

ธงคำตอบ

สิทธิในการเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) เป็นสิทธิเฉพาะตัว นายเหลืองเป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดของนายขาวและนายดำ และไม่อาจโอนสิทธิไป

ให้บุคคลอื่นได้ การพิจารณาสิทธิในการเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาต้องพิจารณาในขณะที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แม้ขณะฟ้องคดีนายเหลืองโอนสิทธิเรียกร้องตามคำพิพากษาในคดีแพ่งให้แก่นายฟ้าไปแล้วก็ตาม แต่ในวันที่นายขาวและนายดำกระทำความผิด นายเหลืองยังเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีดังกล่าว เมื่อนายดำเป็นผู้สนับสนุนให้นายขาวโอนขายที่ดินของตนเพื่อมิให้นายเหลืองเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ ทั้งหมดหรือบางส่วน นายเหลืองจึงเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้และมีอำนาจฟ้องนายขาวตัวการและนายดำผู้สนับสนุนได้ตามมาตรา ๒๘ (๒) (คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๗๘๒/๒๕๕๘) ข้อต่อสู้ของนายขาวและนายดำฟังไม่ขึ้น

การกระทำความผิดฐานโกงเจ้าหนี้มีนายขาวเป็นตัวการ และมีนายดำเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด กรณีตามคำร้องของทนายความของนายขาวและนายดำที่อ้างว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้วนั้น สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๑) เป็นเรื่องเฉพาะตัวของจำเลยที่ถึงแก่ความตาย ไม่มีผลถึงผู้กระทำความผิดคนอื่น ทั้งไม่มีกฎหมายใดบัญญัติให้สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องผู้สนับสนุนการกระทำความผิดระงับลงเพราะความตายของตัวการ แม้นายขาวตัวการถึงแก่ความตาย แต่ศาลมีอำนาจพิจารณาความผิดของนายดำในฐานะผู้สนับสนุนได้ สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องนายดำจึงยังไม่ระงับไป ศาลต้องสั่งจำหน้คดีของนายขาวออกเสียจากสารบบความ เนื่องจากสิทธินำคดีอาญามาฟ้องนายขาวเป็นอันระงับไป ส่วนนายดำต้องยกคำร้องเพราะสิทธินำคดีอาญามาฟ้องนายดำยังไม่ระงับ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๘๗/๒๕๖๐)

ข้อ ๒. คำถาม นายหนุ่มใช้อุปายหลอกลวงนางสวยว่าสามารถนำนางสวยไปทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟและบรรจู้อาหารที่ประเทศญี่ปุ่นได้ แต่แท้จริงแล้วคือการค้าประเวณี โดยนายหนุ่มพานางสวยออกจากอำเภอเขาต่อจังหวัดเพชรบูรณ์มายังเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร และส่งนางสวยไปยังสถานค้าประเวณีที่ประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและ

ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๓ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าอัยการสูงสุด (ก) มอบหมายให้พนักงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทำการสอบสวน โดยให้พนักงานอัยการสำนักคดีอาญาร่วมทำการสอบสวน และ (ข) มอบหมายให้ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

ให้วินิจฉัยว่า การที่อัยการสูงสุดมอบหมายตาม (ก) และ (ข) ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) การที่นายหนุ่มใช้อุบายหลอกลวงนางสวยเพื่อให้ค้าประเวณี โดยนายหนุ่มพานางสวยออกจากอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มายังเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร และส่งนางสวยไปยังสถานค้าประเวณีที่ประเทศญี่ปุ่น เหตุเกิดหลายท้องที่เกี่ยวพันกันทั้งในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๓ การกระทำของนายหนุ่มจึงเป็นการกระทำความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยและได้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรไทยด้วย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐ โดยมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้ และมาตรา ๒๐ วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนมอบหมายให้พนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวน อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนจะมอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนก็ได้ ดังนั้น การที่อัยการสูงสุดมอบหมายให้พนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามการ

กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทำการสอบสวนโดยให้พนักงานอัยการ
สำนักคดีอาญาร่วมทำการสอบสวน จึงชอบด้วยกฎหมาย

(ข) เมื่ออัยการสูงสุดได้มอบหมายให้พนักงานสอบสวนกองบังคับการ
ปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทำการสอบสวน โดยให้
พนักงานอัยการสำนักคดีอาญาร่วมทำการสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนกอง
บังคับการกองปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ยอมเป็นผู้รับ
ผิดชอบทำการสอบสวนได้

ดังนั้น การที่อัยการสูงสุดมอบหมายให้ผู้บังคับการปราบปรามการ
กระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวน
ผู้รับผิดชอบ จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๕๕๒/๒๕๕๙)

ข้อ ๓. คำถาม (ก) โจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้นขอให้ลงโทษใน
ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๕ ต่อมาโจทก์ตรวจ
พบว่าตนมิได้ลงลายมือชื่อในคำฟ้อง โจทก์จึงยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง ศาลชั้นต้นมี
คำสั่งอนุญาต วันรุ่งขึ้นหลังจากศาลชั้นต้นอนุญาตให้ถอนฟ้องคดีดังกล่าวแล้ว
โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้นขอให้ลงโทษในความผิดฐานบุกรุกตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๕ ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่า โจทก์เคยฟ้อง
จำเลยมาแล้วในมูลคดีอาญาความผิดเดียวกันกับคดีก่อนและขอให้ลงโทษจำเลย
ในบทมาตราเดียวกันและถอนฟ้องไป จึงต้องห้ามมิให้ฟ้องจำเลยอีก พิพากษา
ยกฟ้อง

(ข) โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ซึ่งต่อมาโจทก์และจำเลย
ตกลงทำกันในคดีแพ่งของศาลชั้นต้นว่า หากจำเลยยอมไปสาบานตนด้วยถ้อยคำ
ที่ตกลงกันถือว่าโจทก์แพ้คดีแพ่ง และโจทก์ขอแสดงเจตนาถอนฟ้องคดีอาญาที่ได้
ฟ้องจำเลยไว้เป็นหนังสือ ปรากฏว่าโจทก์แพ้คำทำ ศาลชั้นต้นจึงบันทึกไว้ใน
รายงานกระบวนการพิจารณา ส่วนในคดีอาญา ศาลชั้นต้นเห็นว่า โจทก์ได้แสดง
เจตนาขอถอนฟ้องไว้เป็นหนังสือแล้วและมีการบันทึกไว้ตามรายงานกระบวนการ

พิจารณา จำเลยไม่คัดค้านการถอนฟ้อง จึงมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้องกับ
จำนำคดีอาญาออกจากสารบบความ

ให้วินิจฉัยว่า คำพิพากษาศาลชั้นต้นตาม (ก) และคำสั่งศาลชั้นต้นตาม
(ข) ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) การที่โจทก์ถอนฟ้องคดีก่อนเนื่องจากโจทก์มิได้ลงลายมือชื่อใน
คำฟ้อง ซึ่งเป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยได้ยื่นคำฟ้องใหม่ในวันรุ่งขึ้นใน
ฐานความผิดเดิมนั้น แสดงว่าโจทก์ประสงค์จะถอนฟ้องไปเพื่อยื่นฟ้องใหม่ให้ถูก
ต้องเท่านั้น การถอนฟ้องคดีก่อนจึงมิใช่การถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายใน
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๖ โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง
จำเลยในมูลคดีอาญาความผิดเดียวกันอีกได้ ไม่เป็นการต้องห้ามมิให้ฟ้องจำเลย
ตามมาตรา ๓๖ ดังนั้น การที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๓๕๔/๒๕๕๙)

(ข) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง
บัญญัติว่า "คำร้องขอถอนฟ้องคดีอาญาจะยื่นเวลาใดก่อนมีคำพิพากษาของ
ศาลชั้นต้นก็ได้ ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตหรือมิอนุญาตให้ถอนก็ได้ แล้วแต่ศาลจะ
เห็นสมควรประการใด..." เท่ากับให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะกำหนดให้ถอนฟ้อง
ด้วยวิธีใดแล้วแต่ศาลจะเห็นสมควร

ดังนั้น เมื่อโจทก์แพ้คำทำอันมีผลเท่ากับโจทก์แสดงเจตนาถอนฟ้องใน
คดีอาญาตามคำทำ แม้ศาลชั้นต้นไม่ได้สั่งให้โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องเข้ามา
อีก แต่เมื่อเป็นการขอถอนฟ้องก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น จำเลยไม่
คัดค้านการถอนฟ้อง การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้องกับจำนำคดี
อาญาออกจากสารบบความจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๕๔/
๒๕๖๐)

ข้อ ๕. คำถาม พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความ
ผิดฐานชิงทรัพย์โดยมีการทำร้ายร่างกาย จำเลยให้การปฏิเสธ ทางพิจารณา

ได้ความว่า จำเลยไปทวงเงินที่ผู้เสียหายยืมไปจากจำเลย แต่ผู้เสียหายไม่มีเงินจึงถูกจำเลยทำร้ายร่างกาย ระหว่างนั้นผู้เสียหายบอกให้จำเลยนำรถจักรยานยนต์ที่ผู้เสียหายลักมาจากนายแดงไปขายเอาเงินมาใช้หนี้จำเลย จำเลยจึงนำรถจักรยานยนต์ของนายแดงไปขายและถูกเจ้าพนักงานตำรวจจับได้พร้อมรถจักรยานยนต์ของนายแดง ก่อนถึงวันนัดฟังคำพิพากษา ศาลเรียกสำนวนการสอบสวนจากโจทก์มาประกอบการพิจารณา จำเลยคัดค้านเนื่องจากไม่ได้กระทำต่อหน้าจำเลย ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจรตามที่พิจารณาได้ความ แต่ไม่ลงโทษในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้เสียหายเนื่องจากโจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ

ให้วินิจฉัยว่า (ก) คำคัดค้านของจำเลยฟังขึ้นหรือไม่ และ (ข) คำพิพากษาที่ลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจร แต่ไม่ลงโทษในความผิดฐานทำร้ายร่างกายชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) ศาลมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการโจทก์มาเพื่อประกอบการวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๕ การดำเนินการของศาลดังกล่าวมิใช่การพิจารณาจึงไม่ต้องทำต่อหน้าจำเลยตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง คำคัดค้านของจำเลยฟังไม่ขึ้น (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๓๙/๒๕๔๗)

(ข) แม้โจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดฐานชิงทรัพย์เพียงข้อหาเดียว โดยมีได้ฟ้องฐานรับของโจรด้วยก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยทำร้ายร่างกายผู้เสียหายและรับของโจร ซึ่งความผิดฐานชิงทรัพย์ตามที่โจทก์ฟ้องเป็นการลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้ายเป็นการกระทำความผิดหลายอย่าง แต่ละอย่างเป็นความผิดได้อยู่ในตัว ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ วรรคสองและวรรคสาม บัญญัติให้ข้อแตกต่างระหว่างการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ที่รวมอยู่ในการกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ตามฟ้องโจทก์กับความผิดฐานรับของโจรตามที่ได้พิจารณาได้ความนั้นมีให้ถือว่าต่างกันข้อสาระสำคัญเมื่อจำเลยให้การปฏิเสธลอย ๆ แสดงว่าจำเลยมิได้หลงต่อสู้ ข้อที่พิจารณา

ได้ความว่าจำเลยกระทำความผิดฐานรับของโจรซึ่งต่างจากฟ้อง จึงไม่ถือว่าเป็นเรื่องเกินคำขอหรือเป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ ศาลยอมลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจรตามที่พิจารณาได้ความนั้นได้ คำพิพากษาส่วนนี้จึงชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อจำเลยทำร้ายร่างกายผู้เสียหายด้วยซึ่งเป็นความผิดอยู่ในตัวเองอีก ความผิดฐานหนึ่ง แม้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานชิงทรัพย์ ซึ่งศาลมีอำนาจลงโทษฐานทำร้ายร่างกายผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๒ วรรคหก อีกกรรมหนึ่งได้ เพราะเป็นการลักทรัพย์โดยมีการทำร้ายร่างกาย ดังนั้น ที่ศาลมิได้พิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้เสียหายด้วยจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๔๐/๒๕๕๔)

ข้อ ๕. คำถาม พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ กระทำความผิดในข้อหาลักทรัพย์ในเคหสถานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ (๘) วรรคแรก และจำเลยที่ ๒ กระทำความผิดในข้อหารับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๗ จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นอนุญาตให้นายรวยประกันตัวจำเลยทั้งสองในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น

โดยนายรวยทำสัญญาประกันตัวจำเลยทั้งสองไว้ต่อศาลในวงเงินคนละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ครั้นถึงวันนัดสืบพยานโจทก์นัดแรก นายรวยผิดสัญญาประกันไม่นำตัวจำเลยที่ ๑ มาส่งศาลตามกำหนดนัด ศาลชั้นต้นสั่งปรับนายประกันเต็มตามสัญญาประกัน ต่อมานายรวยนำตัวจำเลยที่ ๑ มาส่งศาล แล้วศาลชั้นต้นอนุญาตให้ประกันตัวอีก จำเลยที่ ๑ ยื่นคำร้องขอลดค่าปรับ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ไม่มีเหตุผลค่าปรับ ยกคำร้อง

ให้วินิจฉัยว่า (ก) จำเลยที่ ๑ จะอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอลดค่าปรับได้หรือไม่

(ข) ถ้าจำเลยทั้งสองหลบหนีไม่มาฟังคำพิพากษาศาลชั้นต้น หากศาลชั้นต้นออกหมายจับจำเลยทั้งสองแล้วยังไม่ได้ตัวมาจึงอ่านคำพิพากษา

ลับหลังจำเลยทั้งสองตามกฎหมาย โดยพิพากษาว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามฟ้อง ให้ลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ มีกำหนด ๓ ปี และจำคุกจำเลยที่ ๒ มีกำหนด ๑ ปี แต่ให้รอการลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๒ ไว้มีกำหนด ๒ ปี จำเลยทั้งสองยื่นอุทธรณ์ว่า ไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง โดยไม่ได้มาแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาล ดังนี้ ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสองหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) นายรวยเป็นผู้ทำสัญญาประกันตัวจำเลยทั้งสองไว้ต่อศาลชั้นต้น นายรวยจึงเป็นคู่สัญญาประกันกับศาลเมื่อถึงวันนัดสืบพยานโจทก์นัดแรก นายรวยผิดสัญญาประกันไม่นำตัวจำเลยที่ ๑ มาส่งศาลตามกำหนดนัด นายรวยจึงเป็นฝ่ายต้องถูกบังคับตามสัญญาประกัน ส่วนจำเลยที่ ๑ มิใช่คู่สัญญาประกันกับศาล จึงไม่จำเป็นต้องรับผิดตามสัญญาประกันหรืออาจถูกบังคับตามสัญญาประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอลดค่าปรับ แม้ศาลชั้นต้นจะสั่งยกคำร้องขอลดค่าปรับของจำเลยที่ ๑ ก็ไม่ทำให้จำเลยที่ ๑ มีอำนาจอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๑๙๓ วรรคหนึ่ง จำเลยที่ ๑ จะอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอลดค่าปรับไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๑๐/๒๕๕๙)

(ข) จำเลยทั้งสองได้รับการประกันตัวในระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น และหลบหนีไปไม่มาฟังคำพิพากษาศาลชั้นต้น เมื่อตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยที่ ๑ ต้องรับโทษจำคุกและไม่ได้ถูกคุมขัง จำเลยที่ ๑ จะยื่นอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์ การที่จำเลยที่ ๑ ยื่นอุทธรณ์ โดยไม่ได้มาแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาล ศาลชั้นต้นต้องมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๑ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๘ วรรคสาม

แต่ในวรรคสี่ของบทบัญญัติมาตราดังกล่าวมิให้นำความในวรรคสามมาใช้บังคับแก่กรณีที่จำเลยได้รับการรอการลงโทษจำคุก ซึ่งตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยที่ ๒ ได้รับการรอการลงโทษจำคุก ดังนั้น แม้จำเลยที่ ๒ จะหลบหนีไปไม่ได้ถูกคุมขัง ก็มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ว่าไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องได้ โดยไม่ต้องมาแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาล ศาลชั้นต้นชอบที่จะมีคำสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๒

ข้อ ๖. คำถาม นายเขียวและนายดำทะเลาะวิวาทกันริมถนนสาธารณะ นายเขียวเกิดโทสะจึงใช้อาวุธมีดแทงนายดำที่ท้อง ๑ ครั้ง แล้วกำลังขึ้นรถจักรยานยนต์เพื่อจะหลบหนี ขณะนั้นดาบตำรวจมันปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกจราจรอยู่บริเวณดังกล่าว ได้ยินเสียงคนร้องเอะอะจึงวิ่งไปดู เมื่อมาถึงพบนายดำนอนจมกองเลือดอยู่ริมถนนสาธารณะ มีบาดแผลถูกอาวุธมีดแทง กับเห็นนายเขียวถืออาวุธมีดเปื้อนเลือดนั่งคร่อมรถจักรยานยนต์เพื่อจะหลบหนี ดาบตำรวจมันจะเข้าจับกุม แต่เครื่องยนต์ไม่ติดนายเขียวจึงทิ้งรถวิ่งหนีไป ดาบตำรวจมันวิ่งไล่จับติดตามต่อเนื่องไปทันที นายเขียววิ่งหนีเข้าไปในบ้านของนายขาว ดาบตำรวจมันจึงติดตามเข้าไปเพื่อจะจับกุมนายเขียวและสามารถจับนายเขียวได้ในบ้านของนายขาว

ให้วินิจฉัยว่า การจับของดาบตำรวจมันชอบหรือไม่

ธงคำตอบ

นายเขียวใช้อาวุธมีดแทงนายดำและขึ้นรถจักรยานยนต์เพื่อจะหลบหนี เมื่อดาบตำรวจมันมาถึงและพบนายดำนอนจมกองเลือดอยู่ริมถนนสาธารณะ มีบาดแผลถูกอาวุธมีดแทง กับเห็นนายเขียวถืออาวุธมีดเปื้อนเลือดนั่งคร่อมรถจักรยานยนต์อยู่ จึงเป็นกรณีที่ดาบตำรวจมันพบการกระทำความผิดในอาการซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่ นายเขียวเป็นผู้ใช้อาวุธมีดแทงนายดำมาแล้วสด ๆ ถือว่าการกระทำของนายเขียวเป็นความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง (เทียบคำพิพากษฎีกาที่ ๖๕๒/๒๕๕๗) การจับของดาบตำรวจมันเป็นการจับนายเขียวซึ่งกระทำความผิดซึ่งหน้า ตามมาตรา ๗๘ (๑) ประกอบมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง และแม้เป็นการจับในบ้านของนายขาวซึ่งเป็นที่รโหฐานก็ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๘๑ เพราะได้ทำตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยการค้นในที่รโหฐานนั้นตามมาตรา ๘๒ (๓) กล่าวคือ นายเขียวได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในบ้านของนายขาว การจับของดาบตำรวจมันจึงชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๗. คำถาม โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทำสัญญากู้เงินโจทก์จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยได้ทำเอกสารการกู้ให้ไว้ด้วย ปรากฏตามภาพถ่ายหนังสือสัญญากู้ท้ายฟ้อง ซึ่งมีลายมือชื่อจำเลยในช่องผู้กู้เพียงฝ่ายเดียว ขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ย จำเลยให้การว่า ลายมือชื่อผู้กู้ในเอกสารการกู้ท้ายฟ้องไม่ใช่ลายมือชื่อของจำเลย เอกสารดังกล่าวจึงเป็นเอกสารปลอม และสัญญากู้ตามคำฟ้องทำขึ้นเพื่อชำระหนี้การพนันฟุตบอลที่จำเลยแพ้พนันโจทก์ หากก่อให้เกิดหนี้ไม่ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ขอให้ยกฟ้อง แต่ในวันขึ้นสองสถานจำเลยได้แถลงด้วยวาจาต่อศาลขอสละประเด็นเรื่องเอกสารปลอม

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) คดีมีประเด็นข้อพิพาทและภาระการพิสูจน์อย่างไร

(ข) จำเลยนำสืบพยานบุคคลตามข้อต่อสู้ตามคำให้การของจำเลยทั้งสองข้อ ศาลจะรับฟังพยานบุคคลของจำเลยได้หรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) แม้จำเลยจะให้การตั้งประเด็นข้อพิพาทไว้ ๒ ข้อ แต่เมื่อจำเลยได้แถลงสละประเด็นเรื่องเอกสารปลอมไปแล้ว ประเด็นเรื่องเอกสารปลอมจึงเป็นอันตกไป (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๒๒/๒๕๕๒) คดีคงเหลือประเด็นข้อพิพาทเพียงข้อเดียวว่า สัญญากู้ตามฟ้องทำขึ้นเพื่อชำระหนี้การพนันฟุตบอลจริงหรือไม่ จำเลยเป็นฝ่ายกล่าวอ้างข้อเท็จจริงนี้ขึ้นใหม่ ภาระการพิสูจน์จึงตกอยู่แก่จำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๔/๑

(ข) แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๔ วรรคสอง จะยกเว้นให้สืบพยานบุคคลหักล้างพยานเอกสารของฝ่ายตรงข้ามว่าเป็นเอกสารปลอมได้ แต่จำเลยจะนำสืบพยานหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องเอกสารปลอมไม่ได้ เพราะคดีไม่มีประเด็นข้อพิพาทข้อนี้ เนื่องจากจำเลยได้สละประเด็นข้อนี้ไปแล้ว พยานบุคคลที่จำเลยนำสืบในเรื่องเอกสารปลอมจึงไม่เกี่ยวกับประเด็น ต้องห้ามรับฟังตามมาตรา ๘๗ (๑) ส่วนการนำสืบพยานบุคคลเรื่องหนี้การพนันฟุตบอลนั้นเกี่ยวกับประเด็นข้อพิพาทโดยตรง และเป็น การนำสืบพยานบุคคลเพื่อแสดงว่า “สัญญาหรือหนี้” ที่ระบุไว้ในเอกสารการกู้นั้นไม่สมบูรณ์ เพราะไม่มีมูลหนี้ผูกพัน

กันตามกฎหมาย เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง ให้นำสืบได้และรับฟังได้ ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง (ข)

ข้อ ๘. คำถาม ในชั้นจับกุมคดีทำร้ายร่างกายเป็นอันตรายสาหัส เจ้าพนักงานผู้จับได้แจ้งข้อกล่าวหาให้นายหนึ่งและนายสองผู้ถูกจับทราบแล้ว แต่ได้แจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับทราบเพียงว่าผู้ถูกจับมีสิทธิจะไม่ให้การก็ได้ และคำให้การของผู้ถูกจับอาจถูกใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณา แต่มีได้แจ้งสิทธิที่จะพบและปรึกษาก่อนความก่อนให้ปากคำต่อเจ้าพนักงาน นายหนึ่งให้การว่าเป็นผู้กระทำผิดจริงตามข้อกล่าวหา โดยนายสองซึ่งเป็นนายจ้างเป็นผู้ใช้ให้กระทำเพราะโกรธแค้นผู้เสียหาย ส่วนนายสองให้การรับว่าเป็นนายจ้างของนายหนึ่งจริง แต่ไม่เคยใช้ให้นายหนึ่งไปกระทำความผิดคดีนี้ ต่อมาในชั้นสอบสวนและในชั้นพิจารณาทั้งนายหนึ่งและนายสองให้การปฏิเสธ พนักงานอัยการนำสืบผู้เสียหายเป็นประจักษ์พยานต่อศาลเบิกความยืนยันว่า นายหนึ่งเป็นผู้ทำร้ายตนเพราะได้รับคำสั่งจากนายสอง เนื่องจากนายสองโกรธแค้นที่ผู้เสียหายทำการค้าแข่งกับนายสอง และได้นำสืบเจ้าพนักงานผู้จับกับบันทึกการสอบปากคำผู้ถูกจับที่ยืนยันถึงคำให้การในชั้นจับกุมดังกล่าวด้วย

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะรับฟังคำให้การในชั้นจับกุมของนายหนึ่งและนายสองเป็นพยานหลักฐานประกอบคำเบิกความของผู้เสียหายพิสูจน์ความผิดของนายหนึ่งและนายสองได้หรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๔ วรรคท้าย บัญญัติว่า คำให้การรับสารภาพที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานในชั้นจับกุม ห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐาน ส่วนถ้อยคำอื่นของผู้ถูกจับให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์ความผิดของผู้ให้ถ้อยคำได้ ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งสิทธิของผู้ถูกจับให้เขาทราบก่อนโดยชอบแล้ว ดังนั้น คำให้การรับสารภาพของนายหนึ่งจึงต้องห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีนี้

ส่วนที่นายหนึ่งให้การขัดท่อนายสองว่าเป็นผู้ใช้ให้ตนกระทำผิด และ คำให้การของนายสองที่รับว่าเป็นนายจ้างของนายหนึ่งนั้น เป็นถ้อยคำอื่น ถ้า เจ้าพนักงานแจ้งสิทธิให้ทราบครบถ้วนถูกต้องก่อน ก็ให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน ได้ แต่เมื่อเจ้าพนักงานมิได้แจ้งสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความก่อนให้ ปากคำต่อเจ้าพนักงาน จึงเป็นการสอบปากคำที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๘๔ วรรคสี่ คำให้การของผู้ถูกจับทั้งสองจึงเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยไม่ชอบ ต้องห้าม รับฟังตามมาตรา ๒๒๖ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๘๑๔๘/๒๕๕๑)

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๑ เพิ่มเติมบทตัดพยานหลักฐานเพราะเหตุนี้ขึ้นแล้ว จึงถือว่าคำ ให้การของนายหนึ่งและนายสองเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยไม่ชอบ ต้องห้าม รับฟังตามมาตรา ๒๒๖/๑ วรรคหนึ่ง ด้วย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๘๑/ ๒๕๕๕) ซึ่งการรับฟังพยานหลักฐานนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมมากกว่าเป็นผลเสียที่กระทบต่อมาตรฐานของระบบงานยุติธรรมทาง อาญาหรือสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน ศาลจึงมีอำนาจรับฟังคำให้การของ นายหนึ่งที่ขัดท่อนายสองและคำให้การของนายสองที่รับว่าเป็นนายจ้างของนาย หนึ่งจริง ประกอบคำเบิกความของผู้เสียหายเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยในคดี นี้ได้ แต่เนื่องจากคำให้การของนายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ร่วมกระทำผิดที่ให้การต่อ เจ้าพนักงานผู้จับ โดยมีได้มาเบิกความต่อศาลเป็นพยานขัดท่อดและพยาน บอกล่า ส่วนคำให้การในชั้นจับกุมของนายสองที่มีได้มาเบิกความต่อศาลก็เป็น พยานบอกล่า ศาลต้องวินิจฉัยชี้แจงนำพยานหลักฐานดังกล่าวด้วยความ ระมัดระวังตามมาตรา ๒๒๗/๑

ข้อ ๙. คำถาม นายมีเป็นโจทก์ฟ้องนายจนเป็นจำเลยให้ชำระเงินตาม สัญญากู้ยืมเงิน คดีอยู่ระหว่างการสืบพยานจำเลย โดยศาลนัดสืบพยานจำเลยใน วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๑ เวลา ๙ นาฬิกา นายมีถึงแก่กรรมด้วยโรคหัวใจที่ โรงพยาบาลตากสิน กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ นายรวย

เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของนายมี นายรวยมีความประสงค์ขอเข้าเป็น
คู่ความแทนโจทก์ผู้มรณะในคดีนี้

ดังนี้ ให้ท่านในฐานะทนายความของนายรวยผู้ร้องร่างคำร้องขอเข้าเป็น
คู่ความแทนโจทก์ผู้มรณะพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ให้ร่างแต่ใจความในคำร้อง
เท่านั้น)

ธงคำตอบ

ข้อ ๑ คดีนี้ศาลนัดสืบพยานจำเลยในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๑ เวลา
๙ นาฬิกา

ข้อ ๒ ผู้ร้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของนายมีโจทก์ ปรากฏตาม
สำเนาสูติบัตรและสำเนาทะเบียนบ้าน เอกสารท้ายคำร้องหมายเลข ๑ และ ๒
ตามลำดับ

นายมีโจทก์ได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคหัวใจที่โรงพยาบาลตากสิน
กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ปรากฏตามสำเนามรณบัตร
เอกสารท้ายคำร้องหมายเลข ๓

ข้อ ๓ ผู้ร้องมีความประสงค์ขอเข้าดำเนินคดีในฐานะโจทก์แทนผู้มรณะ
ตามกฎหมาย จึงขอศาลได้โปรดมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์
ต่อไปด้วย

ควรมีครบแล้วแต่จะโปรด

ข้อ ๑๐. คำถาม นายเอก บัณฑิต อายุ ๓๐ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๒๒๒/๓
ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวง/ตำบลวัดเจ้ามูล เขต/อำเภอบางกอกใหญ่ จังหวัด
กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๕ ๐๐๘๘ กับนายโท บัณฑิต อายุ
๒๘ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๔๒๕/๑ ถนนอิสรภาพ แขวง/ตำบลบ้านช่างหล่อ เขต/
อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๓๔ ๕๖๗๘
ทั้งสองคนเป็นผู้ถือใบอนุญาตเป็นทนายความ มีความรู้ในทางภาษาอังกฤษดี
ต้องการจะก่อตั้งสำนักงานกฎหมายนานาชาติร่วมกันในรูปของการร่วมทุนกัน
คนละครั้ง โดยลงทุนเป็นเงินสดคนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่ยังไม่ประสงค์จะ

จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล จึงต้องการจัดตั้งเป็นคณะบุคคลในชื่อว่า “ห้างหุ้นส่วนสามัญ เอก - โท”

ให้ท่านทำหน้าที่เป็นนายเอก บัณฑิต ยกร่างสัญญาห้างหุ้นส่วนสามัญให้นายโท บัณฑิต พิจารณา โดยมีข้อความตกลงกันในหลักการเบื้องต้นให้นายเอก บัณฑิต เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ และใช้ที่อยู่ของนายเอก บัณฑิต เป็นที่ตั้งสำนักงาน และสถานที่ทำสัญญา โดยให้มีผลการเริ่มสัญญาตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

จงคำตอบ

(สัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญ)

เขียนที่ เลขที่ ๒๒๒/๓ ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงวัดเจ้ามูล เขตบางกอกใหญ่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

สัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนสามัญ ชื่อ “ห้างหุ้นส่วนสามัญ เอก – โท” ได้กระทำขึ้นโดยบุคคลดังมีรายชื่อต่อไปนี้ ซึ่งได้ตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการร่วมกันด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แต่กิจการที่ทำนั้น

๑. นายเอก นามสกุล บัณฑิต อายุ ๓๐ ปี อาชีพ ทนายความ ที่อยู่ เลขที่ ๒๒๒/๓ ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงวัดเจ้ามูล เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๖๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๕ ๐๐๘๘ ลงทุนด้วยเงิน จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)

๒. นายโท นามสกุล บัณฑิต อายุ ๒๘ ปี อาชีพ ทนายความ ที่อยู่ เลขที่ ๔๒๕/๑ ถนนอิสรภาพ แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๗๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๓๔ ๕๖๗๘ ลงทุนด้วยเงิน จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)

๓. ห้างหุ้นส่วนสามัญ เอก – โท มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

๓.๑ ดำเนินกิจการสำนักงานกฎหมาย รับว่าความเป็นที่ปรึกษา
กฎหมายให้แก่บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล องค์กร รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงาน
อื่นใด

๓.๒ ...

๓.๓ ...

๔. ห้างหุ้นส่วนสามัญ เอก – โท ได้แต่งตั้งให้ นายเอก บัณฑิต เป็น
หุ้นส่วนผู้จัดการมีอำนาจในการทำนิติกรรมต่าง ๆ ในนามของห้างหุ้นส่วนสามัญ
ดังกล่าว และห้างหุ้นส่วนสามัญ เอก – โท ตกลงที่จะดำเนินกิจการร่วมกันตั้งแต
วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป โดยมีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ๒๒๒/๓
ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงวัดเจ้ามุล เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร รหัส
ไปรษณีย์ ๑๐๖๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๕ ๐๐๘๘

สัญญานี้ทำขึ้นเป็น ๒ ฉบับ มีข้อความตรงกัน ยึดถือไว้ฝ่ายละฉบับ
ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจสัญญานี้ดีแล้ว

จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....
(นายเอก บัณฑิต)

ลงชื่อ..... (พยาน)
(.....)

ลงชื่อ.....
(นายโท บัณฑิต)

ลงชื่อ..... (พยาน)
(.....)